

REDAKTIONENS INTRODUKTION TILL TEMAT:

Värde-lösheten

En intressant iakttagelse i Sören Holmbergs och Mikael Giljams analys av valet 1994 är att svenskarnas politiska intresse stadigt vuxit de senaste decennierna, medan det partipolitiska intresset är avtagande. Man ska naturligtvis vara försiktig med alltför enkla förklaringar. Orsakerna är säkert flera: misstron mot politiker som grupp, besvikelsen över politikens oförmåga att leverera önskade resultat etc.

Krympande ideologimarknad

Men skillnaden beror förmodligen också på att marknaden för ideologier och systemtänkande krymper. Inte i Tingstens mening, dvs att alla är överens om värdebasen och resten är politisk teknik. Utan i den bemärkelsen att politiska åsikter

tycks bli allt mer "privata" och mindre "allmänna": Jag har mitt eget tyckande om allt ifrån dagis öppettider och rökning på jobbet till Frankrikes kärnvapen och freden i Bosnien. Och det är inte så himla kvistigt om det "hänger ihop" eller inte. Jag har ändå inte tänkt att pracka åsikterna på någon annan.

Gruppegoism

Politik har ju traditionellt och officiellt varit något annat och mer allmänt. Antingen i form av politisk ideologi, byggd på en uppsättning värden som gjort anspråk på att vara inbördes konsistenta ("hänga ihop"), och som påståtts gynna alla. Eller också har politiken manifesterats i ett särintresse (bönder, arbetare etc) som framställts som synonymt med allmänintresset.

Att den synen på politiken haft sina

baksidor är självklart: förödande förenklingar av verkligheten och rå gruppegoism är bara några exempel.

Men är en värld utan ideologier verkligen att föredra? När politiken verkligen blivit "privat" – är det då inte bara den nakna styrkan och makten som avgör utfallet?

Särintresse

För oss i Svensk Tidskrifts redaktion känns i varje fall detta som ett problem. Men kanske är idétidskrifter bara ett särintresse bland andra i den diskussionen...

Är vi på väg in i ett värderelativistiskt skede – eller till och med ett värde-löst samhälle? Är kanske därför de upphaussade skinheads mer ett uttryck för attityden att "anything goes" snarare än en renässans för fascismens ideologi?